

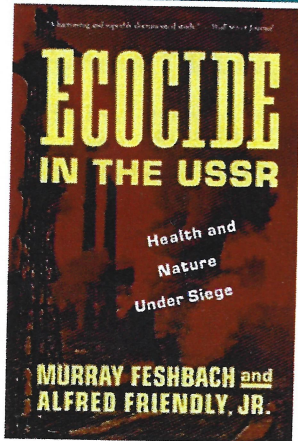

ŐRZŐ

A POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozatának kiadványa
VI. évfolyam 21. szám 2020. március

„A hagyományörzés nem a hamu megtartása, hanem a láng továbbvitele.”
Morus Tamás

**Az elvtársak nem csak golyóval, de lassú
mérgezással is öltek**

*A környezeti rombolás együtt járt az
egészségrombolással*

„Nem várunk könyöradományt a természettől! Feladatunk elvenni azt, amit akarunk!” – Ez az idézet Ivan Vlagyimirovics Micsurin agrobiológus növénynemesítőtől származik, akinek működése színhelyét, Kozlov városát 1932-ben Micsurinszknak nevezték el. Az ötvenes évek egyik magyar földrajztankönyvéből származó citátum hűen tükrözi a

természettel szembeni kommunista alapállást.

A szovjet állam Micsurin hibridizációs elméletét és annak Liszenko – Micsurin elméleti és gyakorlati eredményeinek továbbvivője – által továbbfejlesztett verzióját fogadta el az örökléstan „hivatalos” marxista elméletének – annak ellenére, hogy a világ tudósai mindkettőt kategorikusan elutasították.

Az 1950-es évektől kezdve idehaza is megjelentek a Micsurin-viccek, melyek az erőltetett, képtelen genetikai kísérleteket parodizálták. Példák: "Micsurin sikerrel keresztezte a bolhát a görögdinnyével, így a felvágott gyümölcsből maguktól kiugrálnak a magok.", "Micsurin keresztezte az írógépet a főtt kukoricával, így ha az ember végigrágja a szemeket, hát csönget, fordul egyet és magától visszacsúszik a sor elejére.", "- Hogyan halt meg Micsurin? - Keresztezte útját a gyorsvonattal.", "- Mért nincs Micsurinnak gyereke? - Mert a felesége keresztezte a lábát..." stb. (Wikipedia)

Komolyra fordítva a szót: a rossz elméleti alapokat természetesen a rossz gyakorlatnak kellett követnie. A földművelési hiányosságokat nagymennyiségű mérgező vegyi anyagok használatával pótolta. A „növényvédő” szerek túlzó használata oda vezetett, hogy a gyermekhalálozás kétszer akkora a védőszerrel szennyezett vidékeken, mint a közeli, de tisztán hagyott területeken.

A gyapot termelése Közép-Ázsiában például túlzott öntözési igényekhez vezetett, amelyeket aztán rovarirtó és gyomirtó szerek alkalmazásával kombináltak. A vízi környezet ettől részben kiszáradt a megmaradó rész pedig mérgezővé vált. Az Aral-tó kiszáradása világhatalmasztrófa-szintű természetrombolás bizonyítéka. Az Aral-tó környékén a szoptató anyák gyermekeik megmérgezését kockáztatják. (1)

Ami pedig még a kommunista világrend összeomlásához is hozzájárulhatott, az az a tény, hogy a környezeti rombolással együtt járó egészségrombolás eredménye azt hozta, hogy a Vörös Hadsereg utánpótlását szolgáló fiatalok kevesebb, mint a felét találták katonai szolgálatra alkalmasnak 1990-re. (2)

Az idézett könyv előszavában azt találjuk, hogy az egész mű egy tanmese. Egy deprimáló bizonyíték-gyűjtemény a szovjet ember embertelenségéről és természetellenességéről. Arról a szörnyű árról, amit a Szovjetunió népeinek fizetnie kellett emberi egészségben, természeti kincsekben a vezetőik és a kommunista rendszerük által, amely a legfontosabb dolgokat a legelhanyagolhatóbb helyre tették.

- (1) Murray Feshbach, Alfred Friendly, Jr: Ecocide in the USSR, Health and Nature Under Siege (Természetgyilkolás a Szovjetunióban, egészség és természet ostrom alatt), Basic Books, 1992, 2.old.
- (2) Idézett mű, 3.old.

Ámon Antal

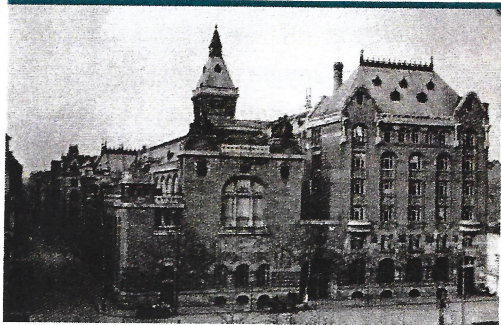
Tisztelt olvasóinkhoz!

Az Őrző számai igény szerint nyomtathatók. Ezért, ha valaki szeretné megkapni a korábbi számokat, jelezze, és eljuttatjuk hozzá.

Aki pedig nincs a levelezőlistánkon, de szeretne rákerülni, szintén jelezze.

Elérhetőség: Ámon Antal, 06 30 814 9917 vagy 06 1 257 0190 és:
antaltopamon@hotmail.com

Aki pedig elolvasta, ne dobja ki példányát, hanem adja tovább!

Józsefvárosi Telefonközpont Forrás: egykor.hu

1956-ban tizenegy éves voltam. A nyolcadik kerületi Futó-utcában laktunk. A Futó-utca a József-körúttal párhuzamosan a sugár irányú Baross-utca és Üllői út között fekszik. Merőleges volt rá a Práter-utca, amelyben az általános iskolám volt.

A Forradalom és Szabadságharc alatt ebben az iskolában a forradalmárok konyhája, kötözőhelye, pihenőhelye volt. Ez képezte 1956 leghíresebb helyszínének, a Corvin-köznök a háttérbázisát, amittől csak pár lépés választotta el.

Az iskola a harcok alatt súlyosan megsérült, hónapokig tartott a helyreállítása.

A helyreállítási munkák a romok eltakarításával kezdődtek. Egyszer odamentem a fiúiskolai kapuhoz, ahol egy nagy kúpban állt a törmelék. Édeskés hullaszag terjengett. A kupac oldalán egy bakancsot láttam, amiből egy fél lábszár állt ki. A tanítást nem lehetett elkezdeni. Egymás után két másik iskolába is áttettek bennünket a munkák befejezéséig.

A Forradalom számomra jól kezdődött október 23.-án. Délután édesanyám elhatározta, hogy ma nem lesz házi koszt, hanem lemegyünk az utcára és vásárolunk enni valót. Ebből lángos lesz – gondoltam örömmel – és úgy is lett. Gyönyörű napfényes enyhe délután volt. A Baross-utca és a József-körút sarkára mentünk, ahol a sisakos, kézigránátot hajítani készülő katona szobra áll, a térre, amit erről a szoborról 32-esek terének neveznek. A forgalmas kereszteződésben, ahol villamos és busz megálló is voltak akkoriban, ezúttal szinte senki sem sietett sehová. Mindeközben, kisebb csoportokban emberek álltak és beszélgettek. Úgy, ahogy annak idején a sportfogadási irodák előtt szokásosan a labdarúgó mérkőzések várható eredményeit latolgatták a totózók.

(1) Az írás először a „Nem csak szobrok vagyunk” című könyvben jelent meg, amit az „1956 Öröksége” Alapítvány adott ki 2015-ben.

„Három lépcső, fejre vigyázz!” (1)

Emlékeim 1956-ról

Ámon Antal

A levegő rezgett az izgalomtól, legalábbis így érzékeltem.

Akkoriban a lakásunkban hétköznap csak dédanyám, nagyanyám és édesanyám élt velem és a húgommal. Édesapám a sztálinvárosi (ma Dunaújváros) vasmű építésén dolgozott és csak a hétvégére jött haza.

Most úgy gondolom, hogy a lángos vásárlás ötlete mellett – ami nagyon ritka dolog volt – édesanyám azért dönthetett így, hogy megnézhesse, mi folyik az utcán. Ugyanis a rádió szinte mindig szólt a lakásunkban és aznap már érdekes hírek hangzottak el a diákság mozgolódásáról.

Aznap este már harcok folytak a Magyar Rádiónál, ledöntötte a nép a Sztálin-szobrot és éjjel, az utca hosszában teherautók haladtak el, amelyek platójáról az emberek azt skandálták: Ruszkik haza! Ruszkik haza!

Egyik nap a Józsefvárosi Telefonközpont ostromára ébredtünk. Ez az épület a Futó-utca és a Baross-utca kereszteződésében kinyíló Horváth Mihály téren állt.

Lakásunk első emeleti ablakából jobbra tekintve valamit láttam a harcokból. Emlékszem, hogy a nap sütött. Egy világos ballonkabátos férfi, aki sötét svájci sapkát viselt, felmászott egy tank tetejére, de nem maradhatott sokáig rajta, mert lelőtték, leesett róla. A felnőttek az ablaktól mindig elzavartak, de amikor csak lehetett visszacsempésztem magam oda. Láttam, amint civilek fegyverrel kapualjról-kapualjra osonnak végig a Futó-utcán arrafelé, ahonnan a csatazaj hallatszott. Volt, aki csak egy öltönyben harcolt, volt, aki könnyű átmeneti kabátot is viselt.

Később láttam, hogy a Horváth Mihály-tér felől egy Csepel típusú teherautó közeledik nagyon lassan. Ahogy a nyitott platójára egyre jobban ráláttam fölülről, azt láttam, hogy civil ruhás sebesültek fekszenek rajta véresen, akiket két vöröskezes jelzéssel ellátott személy lát el. Akivel akkor épp foglalkoztak, egy fiatalember volt, aki hanyatt feküdt és az egyik lába vérben ázott. A jelenet mellett az arca is rögzült emlékezetemben. A teherautó lépésben mozgott el az ablakunk alatt és folytatta útját, amíg az utca hajlata mögött el nem tűnt. Két-három évvel később ezt a fiút felismertem a Práter-utca és a Futó-utca sarkán! Két mankójával ügyesen mozgott. Az egyik lába hiányzott. Akkor még alig volt autóforgalom, legfeljebb lovaskocsik jártak az utcán és néhány motorkerékpár, így nyugodtan lehetett focizni az úttesten is. Épp ezzel voltunk elfoglalva, amikor ez a nálunk néhány évvel idősebb fiú előkerült és fél lábbal mankóra támaszkodva belerúgott néhányszor a labdánkba. Megnyugodtam, hogy „sebesültem” nem halt meg, sőt le se csukták a harcokban való részvételéért.

Évtizedek teltek el. Én közben Ausztráliában töltöttem munkás éveimből három évtizedet. Miután visszatértem és felkerestem egyik régi barátomat a régi focizók közül, aki még mindig ugyanott, a szülei régi lakásában lakott pont a Práter-utca és a Futó-utca kereszteződésében, természetesen '56 is szóba került.

Rákérdeztem a féllábú sráca. Barátom elmondta, hogy tényleg nem lett baja a forradalom utáni megtorlásban. Magyarázatul azt híresztelték róla, hogy villamosbalesetben vesztede el a lábát. Akik pedig ezt másként tudták, azok hallgattak. Legyen ez egy példája azok cáfolatául, akik a magyarok rossz hírét keltik, amikor azt állítják, a magyarok mindig besúgnak: németeknek, Gestaponak, oroszoknak, ÁVH-nak.

Ebben a kereszteződésben, ahol az ötvenes évek végén iskolából jövet focizgatunk, a Forradalom alatt volt egy csata is. Két szovjet páncéltörő löveget húztak gépkocsikkal, egy páncélautó vezetésével a külső Práter-utcából a Körút felé, amikor a felkelők rajtaütöttek a konvojon. Maga a páncélautó a kereszteződésben lévő földszintes ház kapuja előtt lett mozgásképtelen. Ez a ház, a Zimmermann-ház a felmenőimé volt az államosítás előtt. Az unokabátyámat, Zimmermann Tibort ott lőtték le az oroszok.

Az történt, hogy a hirtelen kialakuló tűzharc elől az udvaron át a pincébe igyekezett, de valami zajt csapva magára hívta a kapu alatt védekező oroszok figyelmét. Ezek megragadták a fegyvertelen nagydarab embert és védőpajzsként maguk elé tolták, hogy mögüle viszonozzák a felkelők tűzét a környék házaiból. Amikor ezt Tibi bácsi észrevette, megfordulva menekülni próbált, amire az oroszok lelőtték.

Ezt a „csatateret” aztán közelebről is szemügyre vettem, amikor a Forradalom győzelme után, a párnapos szabadság alatt, apámmal végiglátogattuk a közeli helyszíneket. (Apám ugyanis csak a harcok szüneteltével tudott Sztálinvárosból hazajönni.)

Már akkor feltűnt, hogy milyen katonai meg gondolásból küldenek az oroszok nyitott tetejű páncélautókat a magas beépítésű belső városrészekbe? Persze, hogy a szerencsétlen katonák teljesen védelem nélkül utaztak nemcsak ezekben, de a nyitott teherautókban, dzsipekben is, ahol könnyű prédájává váltak az ablakokból, padlásokról tüzelő felkelőknek. Nem véletlen, hogy azonnal leugrottak védelmet nem nyújtó járműveikről és pont azokban a házakban kerestek menedéket, amelyek a felkelők bázisai voltak. (Barátom házának a lépcsőháza még évekig viselte a lépcsőházi harcok nyomait.) Az utcán pedig a járművek közvetlen közelében

feküdtek azok az orosz elesettek, akik még egy kapualjig sem jutottak el, akkor már klórmésszel leöntve. Ilyen, nyitott tetejű páncélaút körül heverő holttesteiket több helyen is láttam, ami azt jelenti, hogy a szovjet katonák feláldozása tervszerű lehetett.

De a magyar civil lakosság is elég vakmerő volt. Egy alkalommal az egyik osztálytársam édesapja jött fel hozzánk úgy, hogy mutatta a kalapját, amit épp átlóttak, ahogy az utcán gyalogolt békésen. Még ma is látom, ahogy az ujját a lyukon átbújtatva játszott a frissen átlótt kalapjával.

A Szabad Európa Rádiót szinte végig hallgattuk. Édesanyám azt tartotta, azért kell a „szabadeurópát” hallgatni, hogy megtudhassuk, mi történik a sarkon túl. De a Kossuth-ot is hallgattuk. Emlékszem, amikor a különböző statáriumok határideje lejárt, mert többet is bejelentett a kommunista hatalom még a Forradalom elején, felszólítva a felkelőket a fegyverek letételére, a nagyanyám, dédanyám engem küldtek hallgatódzni a világítóudvarra nyíló WC ablakhoz, hogy jelentsem, ha van még puskaropogás, ami számukra azt a reményt jelentette, hogy a felkelők mégse tették le a fegyvert. Valóban nem tették le. A Forradalom először győzött és csak a Szabadságharc bukott el később.

A legyőzetés november 4.-ével kezdődött. Hajnalban ébredtünk és mentünk a szenes pincébe, ami óvóhelyül szolgált. A család idősebb tagjai gyakorlott óvóhelyesek voltak. Budapest ostroma a második világháború alatt ellátta őket tapasztalatokkal. Akkor még apai nagyapám is élt, akinek út- és csatornaépítési vállalkozása volt, így ácsolni való faanyagokkal rendelkezett. Az ostrom idejére aládúcoltatta a pincét, ami ezért még az egész épület összeomlását is kibírta volna. Most nem abba a részbe mehettünk, mert a pince utcai oldalát egy közeli vállalat raktárnak használta, amit zárva tartott, és ami egyébként is tele volt.

November 6.-án kedden délután a környékünk egy másfél órás pergőtűzetet kapott. Ezalatt mindenki felállt, mert ezt tanácsolta valami háborús tapasztalat.

A robbanások szinte egybefolytak. Ezt az ágyúzást nagyon zokon vettem. Engem a kommunisták ne lőjenek – gondoltam –, mert különben nagyon megjárják.

Talán ez után volt valamivel, hogy a pincefalán át dörömbölést hallottunk. A dörömbölés nem akart megszűnni, így apám és néhány férfi nekiállt a dörömbölés feltételezett helyéről ellapátolni a szenet. Rövidesen már hangokat is lehetett hallani, akik arra szólították fel a házunk lakóit, hogy kezdjék bontani a falat.

A pincefal másik oldalán egy párhuzamos utca házának a pincéje volt, amit az ott lakók szintén óvóhelynek használtak. A téglafalban akkora lyukat vágtunk, hogy egy ember átférhessen. A szomszéd házba ugyanis felkelőket szorítottak be az oroszok, akik így a pincéken keresztül akartak kikerülni a gyűrűből. Miután elkészült a lyuk, a felkelők libasorban átjöttek. Tőlünk eligazítást kértek és kaptak arról, hogy mi a helyzet a Futó-utcában. Tanakodtak és elhatározták, hogy továbbmennek a Corvin-köz felé. A pincében sötét volt. Itt-ott egy gyer-tya világított.

A pincefolyosónk egy helyütt a kijárat közelében beszűkül, ugyanis fej felett, a mennyezet alatt egy vízcső futott keresztül, ugyanott a döngölt földből pedig három téglalépcső emelkedett felfelé, majd három lépcső lefelé együtt áthidaltak egy szennyvízcsatornát. Az egyik lakó, Sebők Lóránt állt a lépcsők előtt és minden egyes felkelőnek odaszólt: „Három lépcső, fejre vigyázz!” Elmentek. Természetesen soha többet nem hallottunk felőlük.

Egy másik alkalommal jön egy lakó a pincébe és mondja: itt vannak az oroszok, tud-e valaki beszélni velük? Valaki történetesen tudott egy szláv nyelvet és csatlakozott az oroszokhoz, akik a pincét akarták ellenőrizni. Csak később tudtuk meg, hogy miért. Ezek igen fiatal katonák voltak, szinte remegtek a félelemtől, ahogy géppisztolyaikat előre tartva végignéztek rajtunk. „Puski nyet” mondták nekik többen is nyugtatólag, azt próbálván jelezni, hogy nincs nálunk fegyver. Ki is mentek a pincéből hamar, minden baj nélkül.

Az orosz felderítő akció értelme rövidesen világossá vált. Egy lakó jelentette, hogy az oroszok betörték az Ámonékhoz. Ez a lakó szintén a vakmerőség jeleként ment vissza valamiért a lakásába, majd a betörés után osont vissza a lépcsőházon keresztül a pincébe. Láta a szétrúgott bejárati ajtónkat és hallotta a lakásban az oroszok mozgását, beszédét. A mi lakásunk az utca fronton az első emeleten volt. A katonák meg akartak győződni arról, hogy hátulról semmi meglepetés sem érheti őket, ezért ellenőrizték előbb a pincét. A lakásunkat nem használták a felkelők, ez nem lehetett oka a betörésnek.

Hogy a lakásunkban mi történt, azt csak a harcok elültével tudtuk meg, amikor másokkal együtt mi is feljöttünk a pincéből. A bejárati ajtó kétszárnyú volt. A kulcslyuk magasságában a zöld festékbe egy csizmatalp nyoma vésődött bele. Úgy rúgták be az ajtót, ahogy a filmekben szokás. A lakásban óriási rendetlenség várt bennünket. Minden fiók kirángatva, a tartalmuk a földön. Ami a földre került azt összetaposták. A húgom és az én játékaimat is összetaposták. A WC közepén ürülékcupacok. Összerondított fehérnemű darabok mutatták a tisztálkodásuk nyomait. A kamrában összetört befőttek. A savanyított uborkák leve eltűnt, azt mondják, leitták az uborkáról. Raboltak is. Néhány melegebb ruhadarabot, plédet, és fényes tárgyakat vittek el. Nagyapám földmérő műszereit,

körzőkészletet, írószereket, ilyesmit. Ékszert nem találhattak, mert, mint említettem, az ostromot átélő öregek tudták, hogy mit kell a „légótáskába” bepakolni ilyen alkalmakkor.

Szintén a korabeli élményemhez tartozik a „svéd uzsonna”.

Ezt jóval a Forradalom vége után osztották a már rendbe hozott Práter-utcai iskolában. Ezt azért tudom így meghatározni, mert közben még járatlak bennünket a Jázmin-utcai, majd a Knezich-utcai iskolába is. A „svéd uzsonna” egy bögre kakaóból és egy szelet húskrémes kenyérből állt, amit a tízórai szünetben adtak. Ez volt a nyugati segítség része. A húskrémet azóta is keresem az íze miatt. A gyanúm az, hogy nem Svédország ajándéka volt, hanem valami NATO országé, amit nem lehetett bevallani, így került sor a semleges svédek bevonására. A kenyér maga a négyszögletes angolszász fehérkenyér volt, az biztos. Más nyugati segítségben is részesültünk. Egyszer az osztályfőnök tanítónéni mindenkit megkérdezett az osztályban, hogy milyen károkat szenvedett a család a harcok következtében. Ezeket összeírta és rövidesen kaptunk egy utalványt a jogosultságról. Ezzel kellett a Delej-utcába menni, ahol egy segélyosztó hely működött. Emlékszem, hogy gyerekruhát és néhány takarót kaptunk, ezeket örömmel hazavittük és hasznukat vettük.

Ezután következett az ablakok beüvegeztetése, mert mindegyik kitört a repesztől és a légnomástól. Mire erre sor került, már hó is volt, mert emlékszem, hogy az ablakkereteket én szállítottam oda-vissza a szánkómon. Nemcsak a miénket a házból, hanem másokét is.

A körülbelül 28 fős osztályunkból egy fiú meghalt, egy pedig disszidált a szüleivel. Szabadságharcunk leveréséért mindenki dühös volt a gyerekek között. Én máig emlékszem arra a gyomorszorító émelygésre, amit a tehetetlen düh miatt éreztem. Mintha gyomorszájon vágta volna. A Jázmin-utcai iskolában bosszúból elégettük az orosznyelvi tankönyveinket. Ebből botrány lett. De abból is, hogy az egyik tanulót, aki a kommunisták visszatérével az úttörő nyakendőjét viselve jött be egy reggel, fel akartuk akasztani a fogastra.

Lakóházunkból többen is disszidáltak. Köztük egy egyedülálló anya a fiúgyermekével. Lacika korombeli játszópajtásom volt. Édesanyját az ostrom alatt a pincénkbe behatoló ruszlik megerőszakolták. Fegyveres fenyegetésre a nagyapámnak kellett a viharlámpát tartania az aktushoz. Gondolom, a szegény nőnek jól jött a Forradalom adta lehetőség, hogy elhagyhatja az elszennvedett atrocitások színhelyét és a „felszabadító szovjet hadsereg” további dicsőítésének hazug légkörét.

1956 életre szóló, meghatározó élményem lett.

Számomra szent a Forradalom és a Szabadságharc emléke – ahogy én láttam és tapasztaltam.

BTR-152 csapatszállító jármű. Felülről fedetlen. Ebben is láttam két-három el-esett szovjet katonát. Körülötte még többet.

Tisztelt olvasóinkhoz!

Az Őrző számai igény szerint nyomtathatók. Ezért, ha valaki szeretné megkapni a korábbi számokat, jelezze, és eljuttatjuk hozzá.

Aki pedig nincs a levelezőlistánkon, de szeretne rákerülni, szintén jelezze.

Elérhetőség: Ámon Antal, 06 30 814 9917 vagy 06 1 257 0190 és:
antaltopamon@hotmail.com

Aki pedig elolvasta, ne dobja ki példányát, hanem adja tovább!

„'56 fényét kerestem a szemekben,
de nem találtam...
Lakitelek egy új Magyarország!”

Az alábbi beszélgetés Lakitelken készült Schuber Koósa Antallal, aki 1991-ben települt haza feleségével Detroitból. Az interjút – amely a müncheni Nemzetőr 1994. októberi számában jelent meg – Czinege Edit jegyzi.

Forrás: Putnok, László Ottó iparművész

– 1949-ben Ön negyedrendű, a felesége ötödrendű vádlottként állt bíróság előtt, amely bűnösnek találta mindkettőjüket. Mi volt a vád?

– Endrédy Vendel zirci apát utasítására a lakásomon, Pestszentlőrincen, nyolc kereszténypartí városatyával alakítottuk meg 1949. augusztus 29-én az Illegális Keresztény Néppártot. Ez volt a bűnöm, továbbá az antikommunista írásaim, meg az első szamizdat újság, az ÜZENET szerkesztése. Ezen kívül feltételezhető kémkedést is rám fogtak, meg fegyveres összeesküvést, melyek ugyan képtelen vádak voltak, de akkor ilyen idők jártak. Ez nem kirakatper volt! A Grósz-per 5-6 csoportból tevődött össze. Nagy tisztogatást csináltak, de nem ítélték halálra. Igaz viszont, hogy a mi 36-os létszámunkból négyet kivégeztek. Papp Ervin teológust, elsőrendű vádlottat felakasztották.(1) A feleségemet, aki a sokszorosítást csinálta, Kalocsára vitték a női börtönbe, engem Márianosztrára

– Versei közül több szól a börtönben átélt kínokról. Hallhatnánk a „börtönélményeiről”?

– A Rákosi-féle börtöntartás nem börtön volt, hanem kínzás. Volt egy Ádám nevezetű alezredes orvos. „Koreai hős” néven egy tetraoltást talált ki. Kolera, pestis és talán vérhas elleni erős szérum volt ez. Mi voltunk a kísérleti áldozatok. Ezt próbálta ki a politikai foglyokon. Majdnem belepusztultam. Azt mondta: „Nem azért vagyunk, hogy magukat meggyógyítsuk, hanem azért, hogy szenvedőképesebbé tegyük.” Emellett éhezettek. Amikor fölálltunk a szalmazsákról, elsötétült előttünk a világ. A zárka alig volt hat négyzetméter, oda hat ember volt bezsúfolva. Háromperces sétáink

(1) Kémkedés, röplapírás fővádpontokért 1950 májusában.

voltak. A márianosztrai falusi pap, ha bármilyen vallású halott volt, mindig meghúzta a harangot. Innen tudtuk, hogy megint meghalt valaki. Hősies tett volt ez akkor.

Ami a verseket illeti, az egyik legismertebb versem címe a *Nosztrai temetés*. Egyszer egy nagyon hosszú halottat kellett eltemetni. A „vendégkoporsóba” csak úgy meztelen tették a halottakat, majd ebből a gödörbe borították. Ez a szerencsétlen azonban nem fért bele, a lábai kilógtak. Erre egy cigány rabbal leüttették a lábát.

Nosztrai temetés

*Kétméteres volt, balta kellett,
A csont törik, a hús szakad.
Rövid a nosztrai koporsó
S temetni kell a holtakat.*

*Ez itt a sorsunk: e koporsó
Holnap egy másikat fogad.
Egy mostohánk van: ez az Élet,
A halál bőven osztogat.*

*Tegnap a herceg volt soron még,
Ma egy sovány keretlegény.
Holnap barátom, a csuhás lesz,
Holnapután esetleg én.
(Márianosztra, 1952.)*

– *Hogyan történt a szabadulás?*

– Hat évet töltöttünk a börtönben. Közben a feleségem elvesztette az AVO-n a gyermekünket. A hatodik év végén szabadultunk. Akkor már elkezdődött a forradalom. Három napig nem voltunk sétán, ebből következettünk valami rendkívüli-re. Az örök mind be voltak parancsolva szolgálatra. Amikor az ételt osztották, egy helyett két ór volt jelen. Nem mozdulhattunk. Ágyüdörgést hallottunk. A következő napon vonattal vittek bennünket, több mint 300 politikai foglyot. Az állomásokról csak akkor indították tovább a vonatot, ha biztos volt a pálya. Vácra nem mehettünk be, így Esztergomba vittek. Az ottani börtönben azt mondták, hogy nem csukják ránk az ajtókat. Egyszer azonban mégis ránk zárták az ajtókat. Ordítani kezdtünk. Két perc alatt 80-100 ember gyűlt a kapuk elé, akik benyomták azt. Én előbb szabadultam, mint a feleségem. Először a nagyanyámhoz mentem és hálát adtam a Jóistennek, hogy még láthatom. Ezután mentem az anyósomékhöz, ahova

hazavártam a feleségemet. Ő volt az utolsó személy, aki elhagyta a börtönt egy Hubai Kati nevű hölgygel, aki azért volt ott, mert ellenőrizni akarták a felkelők, hogy minden politikai fogoly kint van-e.

– *Mennyi idejük volt a döntésig, elhagyjuk a hazát?*

– Még mielőtt az oroszok bejöttek, két napot voltunk együtt. A feleségem nem akart Nyugatra menni. Azt mondta, hogy inkább visszamegy a börtönbe, de nem hagyja el a hazáját. Azelőtt én sohase féltem. Akkor még nem tudtam, hogy a kommunisták embereket tüntettek el, ledaráltak. És mertem beszélni. Híresztelték is, hogy a Schuber bolond. Ha itt maradok, felakasztanak. Anyósom azt mondta a lányának: „Azt kibírnám, hogy egy életen át nem látlak, de azt már nem élném túl, ha ezeknek a rablóknak a kezébe visszakerülj.” Így mentünk ki. A forradalom szabadított, de rövid idő múlva menekülnünk kellett.

– *Hogyan teremtettek új hazát?*

– Először Ausztriába, majd Amerikába, Detroitba mentünk. Egy szót sem tudtunk angolul. Volt egy kedves barátnőnk dr. Damin Margit, ő végezte a beadványaink fordítását. A mai napig csak a „konyhanyelvet” ismerem, angolul keveset beszéltem. Először cselédeskedtünk egy milliárdosnál. Spóroltunk. Az első időkben száraz kenyeret vettünk, mert azt féláron megkaptuk. Dolgoztam kertészetben is, de a börtönviselt szervezetem miatt le kellett szavalókolni. **Amerikában egyetlen egy feladatunk volt: Szolgálni a magyar ügyet!**

– *Mikor határozták el, hogy hazatelepülnek?*

– Amikor láttuk, hogy Szűrös Mátyás kikiáltotta a köztársaságot. Feleségemnek az volt az elve, hogy „nem jövök turistának a saját hazámba!” Boldogság volt készülődni. Mindössze három konténernyi maradt meg az emlékeinkből, a kinti életünkből, amit haza tudtunk hozni. Meg a hat cicánk, ami a családuknak.

– *Itthon érzik magukat?*

– Kerestük a szemekben legalább '56 sugarát, de nem találtuk. Csalódás a végtelenségig. Csalódtam az ügyintézésben, de csalódtam az értelmiségben is, úgy beszélnek, úgy viselkednek, ahogyan nem szabadna, tilos! Az első riadalmam az volt, hogy a villamoson már az első napon kilopták a zsebemből az összes iratomat, kevés pénzemet. Azóta is csak riadozok. A választások után (1994) tökéletesen tönkrementem, bele vagyok betegedve. Olyan emberekkel találkoztam, akikben nem találom meg a magyarságot.

– *Miben hisz ezután?*

– Az itteni, lakiteleki találkozás mély hitet ad. Itt mindenhez csak gratulálok. Lakitelek egy új Magyarországnak! Ez itt egy felüdülés. Látom itt a fiatal

arcokat, látok egy zsombékot, ahonnan meg lehet alkotni egy keresztény Magyarországot. És az a tudat, hogy ezt nem 80 évesek csinálják, hanem a fiatalok. Életem legnagyobb élménye Lakitelek. Kérem az Istent, hogy a gonoszok, akik most fenn táncolnak, minél előbb takarodjanak el! Kérem az Istent, hogy segítse meg a fiatalokat, hogy megvalósíthassák azt az álmot, amit akarnak! Akkor nekem is nyugodt lesz az álmom. Mert végeredményben én meghalni jöttem haza.

Utóirat:

Részlet Mező Gábor, pestisracok.hu, 2018. szeptember 30-án megjelent írásából:

Schuber Koósa Antalt bevonta a diktatúra a Grósz-per egyik mellékperébe. Grósz József kalocsai érseket az 1951 nyarán lefolytatott perben 15 évre ítélték, egy vádlott társát azonnal, kettőt később ítélték halálra. A huszonnégy (!) mellékperben összesen több mint kétszáz ítélet született.

Fehérvári István *Börtönvilág Magyarországon 1945-1956* című kötete szerint Schuber Koósa Antal életfogytiglant kapott.

„Nyolc hónapos ÁVH-s kihallgatás alatt Schubernét úgy összeverték, hogy abortált, és utána számos operáción kellett keresztül mennie. A Forradalom alatt a kalocsai női fegyházból való kitörés egyik szervezője volt. Kósa-Schuber Antalt a márianosztrai fegyházban a >Rabok költőjének< hívták.

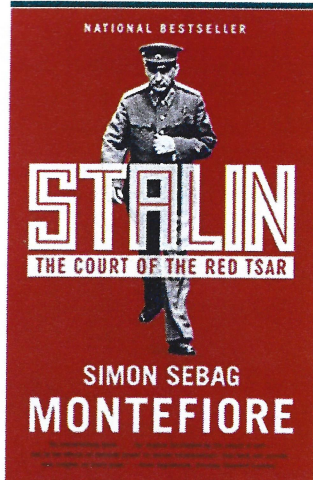
Élete legnagyobb élménye, hogy 1956. októberi szabadulásnál a kitörő rabok kívánságára elszavalta a >Rabok szabadságdala< c. költeményét”.

Schuber Koósa Antal feleségével együtt részt vett a forradalomban, majd Amerikába emigráltak. Csak a rendszerváltás után térhetett haza. *„A proletárdiktatúrában mindketten igen hamar feketelistára kerültünk – mesélte szerepükről a Petőfi Népe-nek 1992-ben. – 1949. augusztus 29-én pestlőrinci lakásomon alakítottuk meg a Magyar Keresztény Néppártot.*

Számtalan versemmel ostromoztam a diktatúrát. Ezeket a verseket beolvasták a BBC magyar adásában is. Irtam a sztahanovista(2) mozgalom ellen.

Sok költeményem röplapként osztogatták a munkások között. Nejemmel együtt szerkesztettük a havonta megjelenő Üzenet című szamizdat folyóiratot. Egyszóval nagy volt a mi bűnünk”.

(2) A Szovjetúnióban bevezetett élmunkás rendszer.

A kommunisták a sajátjaikat sem kímélték *Óriási emberáldozatot követelt a dilettáns terroristák ténykedése*

A dilettáns kommunista vezetők ténykedése hatalmas emberáldozatokat követelt a sztálini időkben. Ahogyan Gereben Ágnes történész a Szombat, 2001. május 1-jei számában fogalmazott: „Oroszországban több tucat kötet-ben kiadták a Szovjetunióban élő népek deportálásának krónikáját. Ma már tudjuk, hogy összesen 17 nép és 40 népcsoport kollektív büntetéséről van szó.” Ez nem kevesebb, mint 57 holokausztnak felel meg.

-o-

Szemtanú visszaemlékezése a budapesti harcokra 1944 telén, mikor a Vörös Hadsereg katonáit nemtörődöm módon áldozták fel parancsnokaik:

„A németek egy utcai barikád mögött foglaltak állást, amely feltépett utcakövekből és felborított villamoskocsiból állt...Egy sor szovjet gyalogos katona, mintha katonai parádén lenne, lépésben közelített... Természetes, hogy a németek lekaszálták őket a gépfegyvereikkel... Összesen húsz ilyen támadó hullámát számoltam meg a szovjet gyalogosoknak, akiknek egyik sora a másik után zuhant holtan egymásra...Az utolsó hullámok aztán már az elesettek hulláin felhágva, a barikád mögé jutottak, és állati kegyetlenséggel lemészárolták a németeket.

Amitől azonban megfagyott bennem a vér, az nem a mód, ahogy a nácikat kivégezték, hanem az a teljes közöny, amivel az orosz tiszték az embereiket a halálba küldték, és az a teljes közöny, amivel a katonák engedelmeskedtek az ilyen parancsnak.”

(Nyárádi Miklós volt kiszgazda párti pénzügyminiszter visszaemlékezése, idézi Vadim J. Birstein: SMERSH, Stalin's Secret Weapon (Szmers, Sztálin titkos fegyvere), 2011, 281.old.)

-o-

Krím hadszíntér: Március 2-án Lev Zaharovics Meklisz, (a legmagasabb rangú zsidó tiszt a Vörös Hadseregben) egy amatőr politikai komisszár, elindította hadműveletét 250,000 katonával, „ami a hadtudományok fölött alkalmazott terror örületes csúcsának bizonyult” ”. Megtiltotta azt, hogy a csapatok beássák magukat, azzal az indokkal, hogy 'a katonák támadó szelleme ne

legyen aláásva ezáltal' és kijelentette, hogy akárki, 'aki elemi önvédelmi viselkedést mutatott, pánikkeltőnek nyilváníttassék'. Ennek eredményeként az egész frontszakasza véres péppé változott.

(Simon Sebag Montefiore: Stalin, the Court of the Red Tsar (Sztálin, a vörös cár udvartartása), Phoenix, 2003, 421.old.)

-o-

Eközben (Berija) „revolverrel a kezében száguldozott a fronton, és értelmetlen parancsokat osztogatott.... Sztálint táviratokkal bombázta, amelyekben azt követelte, hogy a pánikkeltőket és a gyávákat végezzék ki. Az egyik ilyen táviratra Sztálin a következőket írta: 'Berija elvtárs, rendben! Gondoskodjon róla, hogy Novorosszjjszban ne maradjon élve a söpredék, haljanak meg a gazemberek.' A mérsárlásban szovjet katonák tízezrei haltak meg, 176 ezren pedig fogásba estek, mert egy dilettáns és terrorista vezette őket.”

(Jörg Baberowski: Felperzselt föld, Sztálin erőszakhatalma, Európa kiadó, 2015, 414.old.)

-o-

"Amikor a későbbi marsall, Csujkov 1942 végén megérkezett Sztálingrádba,... első hivatali cselekedetként tiszteket lövetett agyon, ilyen módon demonstrálva a katonáknak, mi történik azokkal, akik ellenszegülnek a parancsainak. 'Azonnal a legkeményebb intézkedéseket alkalmazzuk a gyávákkal szemben. 14-én agyonlöttem (!!!) egy ezred parancsnokot és komisszárját, majd nem sokkal később még két dandárparancsnokot és komisszárát."

"Buggyonnij és Jerjomenko tábornok főbe lőtte beosztottait, ha azok hibáztak, saját katonai tanácsuk tagjait pedig verték, így keltve félelmet bennük. Jerjomenko állandóan magánál tartott egy husángot, amellyel beosztottait ütlegette. Akárhányszor parancsnokok valamelyik tisztjük kudarcáról számoltak be neki, Sztálin mindig azt válaszolta: 'És beverte a pofáját? Ha ez még egyszer előfordul, adjon neki a pofájára' - írta visszaemlékezéseiben Hruscsov."

(Jörg Baberowski: Felperzselt föld, Sztálin erőszakhatalma, Európa kiadó, 2015, 417.old.)

-o-

Koreai háború: Október 19-én Mao Ce-tung bevetette kínai ágyútöltelékeit hullám hullám után.

Amikor a front stabilizálódott a 38 szélességi vonalon, a koreaiak békéért könyörögtek, de Sztálin megtiltotta nekik: az emberanyag-háború megfelelt neki.

Később magyarázta is Csu En-lai kínai vezetőnek, egy olyan megfogalmazással, ami illusztrálja egész szörnyű életfilozófiáját, hogy az Észak-koreaiak nyugodtan harcolhatnak tovább a végtelenségig, ugyanis 'nem vesztenek vele többet **csak az embereiket**'.

(Simon Sebag Montefiore: Stalin, the Court of the Red Tsar, Phoenix, 2003, 623.old.)

-o-

Lev Trockij (Bronstein): „Egyszer és mindenkorra be kéne fejezni a pápista-Quaker handabandázást az emberi élet szentségéről.”

Forrás: Orlando Figes: A People's Tragedy, the Russian Revolution 1891-1924 (Egy nép tragédiája), 1996, 641.old.

-o-

A proletárdiktatúra forradalmi háborúja nem más, mint a forradalmi béke politikájának folytatása.

(A komintern 6. világtalálkozásának tézise, 1928.)

Ügyfélfogadás, összejövetelek

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a POFOSZ Hagyományőrző Tagozatának 2016-tól átalakult az ügyfélfogadási rendje. Barátainkat és tagtársainkat **előzetes egyeztetés után** – bármely hétköznapon – várjuk a tagozat székhelyén: Budapesten, a XIV. kerület, Nagy Lajos király útja 155. számú irodánkban. Kérjük, hogy látogatási szándékát előre jelezze Ámon Antalnál – a tagozat elnökénél – a 06-30-814-9917 vagy a 06-1-257-0190-es telefonszámon. Az előzetes bejelentkezés Vasvári Évánál, a hagyományőrzők elnökhelyettesénél is jelezhető a 06-20-428-7351 vagy a 06-1-781-3674-es telefonszámon.

A havonkénti találkozók rendje nem változik, azaz tagjainkat és pártolóinkat minden hónap első szerdáján délután 15 órakor várjuk zuglói irodánkban. A baráti összejöveteleken – 1956 szellemiségének megőrzése jegyében – előadások hangzanak el, majd kötetlen beszélgetésekre kerül sor.

Humorral minden nehézség könnyebben elviselhető

Az élet sója a nevetés. A nehézségekben segít, a vidámságban a nehézségekre figyelmeztet. A humorban bölcsesség, tapasztalat, emberismeret és a világ jobbításának szándéka húzódik meg.

Éleslövészetet tartanak a tüzérek a Hortobágyon, de rossz löelem-beállítás miatt egyáltalán nem sikerül még csak a cél környékét sem eltalálni. A tüzértiszt őrjöngve káromkodik, szentséget. Meghallja ezt egy juhász, aki a közelben legelteti a juhokat. Odaszól a tisztnek:

- Azt hiszem, tudnék segíteni

A tiszt beleegyezik, mert nem akarja, hogy lefokozzák

- A juhász beállítja a löveget és telibe találják a célt.

- Hát én ezt nem értem. Én is juhász voltam mielőtt tüzértiszt lettem.

- Én viszont tüzértiszt voltam mielőtt juhász lettem - mondta halkan a juhász

xxx

Egy angol, egy francia és egy orosz beszélget arról, hogy mi a legnagyobb élvezet a világon. Az angol: - Kérlek szépen, én amikor jól kigolfozom magamat délelőtt, utána délután kimegyek a lóversenyre, este pedig egy jó szivar mellett elüldögélek a klubban. Nincs ehhez fogható élvezet... A francia: - Szerintem nincs annál semmi jobb, mint amikor megveszek egy láda francia pezsgőt, felcsábítok magamhoz egy gyönyörű francia lányt, és hajnalig szórakozunk... Az orosz: - Nem tudok ti semmit az élvezetekről. Az igazi az, amikor egy novemberi hajnalon arra riadsz, hogy egy kocsi áll meg a bérház előtt, vadul feltépik a lépcsőház ajtaját, vastag csizmák dobogása hallatszik, majd vadul dörömbölnek az ajtódon. Te kitámolyogsz, és lassan kinyitod az ajtót. "Maga Igor Grogovics?" - üvöltik. Te pedig kárörvendve válaszolod: "Nem, ő egyel feljebb lakik!"

xxx

Rabinovics elmegy szavazni. Ahelyett, hogy megnézés nélkül bedobná a szavazólapot az urnába, félrevonul, és nézegetni kezdi. Azonnal odamegy hozzá egy civil ruhás szerv:

- Mit csinál itt maga?

- Semmit, csak kíváncsi vagyok, hogy mire fogok szavazni.

- Na, ne viccelődjön itt elvtárs, maga még nem hallotta, hogy a Szovjetunióban a szavazás titkos?

A lengyelek 1956-ban is segítették a magyarokat

Máig hatnak a gyermekkori élmények

A lengyel-magyar barátság minden történelmi korban, így 1956-ban is bizonyosságot tett szilárd-ságáról. Gombai-Nagy Károlyné története is azt bizonyítja, hogy a lengyel nép nemcsak szimpátiával, de segítőkészséggel fordult Magyarországra felé a forradalom és a szabadságharc idején. A

vendégelőadó visszaemlékezése a POFOSZ XIV. kerületi szervezete, az 1956 Öröksége Alapítvány és a POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozata februárban megtartott, közös találkozásján hangzott el.

A forradalom napjai úgy forgatták fel a gyermekélet gondtalanságát, mint forgószéllel érkező vihar a nyár békéjét. Gombai-Nagy Károlyné abban az időben tizenegy éves kisleány volt, s mit sem tudva a forrongó eseményekről, boldog önfeledtséggel élte mindennapjait. Pajtásaival magáénak érezte az Állatkertet és a Városligetet, s ezt joggal tehetette, mert lakhelye az Állatkert egyik szolgálati lakása volt. Édesanyja dolgozott itt, s rajta kívül még több család, akiknek a csemetéi népes, mintegy húszfős gyermekközösséget alkottak.

Az a jeles nap, október 23-ka is úgy kezdődött, mint a többi – meséli Gombai-Nagy Károlyné – ám korántsem úgy ért véget, mint máskor. „A legfeltűnőbb az volt, hogy aznap a felnőttek otthon maradtak, s nagy izgalommal tárgyalták az eseményeket. És amikor eljött az este, már mindannyian a Sztálin szobornál voltunk”.

A kezdet után jött a folytatás: az utcai harcok, a forradalmárok küzdelmei, noha a gyermekek ennek okát és célját nem érthették. Az izgalmat azonban átélték, a felnőttek szorongásai rájuk is hatottak, s az is a fülükbe jutott, hogy az Állatkert sziklabarlangjába egy forradalmi csoport vette be magát. Az előadó szerint máig nem tudni kik voltak ők, s mi lett a sorsuk. Gombai-Nagy Károlyné még ma is borzongva gondol vissza a lövések és a szirénák hangjára, s ma is maga előtt látja az Állatkert félelemtől reszkető vadait. Ezeket el kellett látni, bár az ellátmányozásuk egyre nehezebben ment.

S aztán elérkezett egy furcsa élmény, egy álomszerű utazás, amelynek a végállomása Lengyelország volt. Máig homály fedi a kezdeményezők és a szervezők kilétét, ám az tény: a lengyel segítők magyar gyermekeket utaztattak egy-két hónapra Lengyelországba, kivonva őket az orosz megszállás beláthatatlan hatásai alól. Az akkor „kimenekített” gyerekeknek örökre

emlékezetükbe vésődött a szeretetteljes fogadtatás, a kiváló ellátás és a számukra szervezett programok – noha hazatérve nemigen beszéltek róla, mert nem volt tanácsos. Akkor Gombai-Nagy Károlyné és családja sem beszélt erről az időszakról. Pedig a hatása nagyon erős volt, az akkori kislány gyönyörűen énekelte a lengyel himnuszt.

A nagy katarzis a forradalom 50. évfordulója alkalmából következett el, mikor Gombai-Nagy Károlyné – és még sokan mások – egy televíziós felhívásból értesültek arról, hogy várják azokat a jelentkezőket, akik 1956-ban gyerekként Lengyelországban jártak. Sokadmagával ő is jelentkezett, s megtudták: egy út vár rájuk Lengyelországba, oda, ahol annak idején vendégül látták őket. Az utazás hatalmas élményt jelentett. Sokan egymásra ismertek, és újra végigjárták az egyszer, 1956 őszén-telén már látott helyszíneket.

Az utazásról film is készült, amelyet a vendéglelőadó jóvoltából a hagyományörzők is megtekinthettek. Ebben a filmben meglett férfik és asszonyok vallanak könnyes szemmel arról, hogy mit jelentett számukra Lengyelország nemes gesztusa, s mit őriznek emlékként az akkori időkről. Szavaikban hála volt, és Lengyelország nagyrabecsülése. És a remény arra, hogy a lengyelek és a magyarok évezredek barátsága a következő generációk viszonyában is élő – és az egymás iránti szolidaritásban megnyilvánuló – kapocs marad.

Vasvári Éva

az 19.68. 19.69 iskolaévre

Bauer Sándor emlékezete

Dr. Matlák Gábor: A hatalom mindent megtett, hogy mártíromságát elhallgassa

A Rákospalotai Köztemetőben nyugszik Bauer Sándor, aki 1969-ben a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében önkézevel vetett véget életének – felgyűjtotta magát – a kommunista rendszer elleni tiltakozásul. „Mártírhalált halt és önfeláldozásával példát mutatott a jövő nemzedékeinek.” – áll a XV. kerületi Önkormányzat meghívójában. A január 23-i megemlékezésen – a POFOSZ képviselőjében – Szalay Zoltán budapesti elnök és Ámon Antal, a POFOSZ szervező elnökhelyettese is megjelent. Az ünnepi szónok Dr. Matlák Gábor, a kerület alpolgármestere volt.

Részlet a Wikipédiából: „A Múzeumkertben hamarosan 2-300 ember gyűlt össze, az ott tartózkodók közül egy orvostanhallgató, Bihari Sándor próbálta megmenteni az életét. Mikor a szemtanúk kérdőre vonták, hogy miért tette, azt válaszolta, hogy hazaszeretetből, tiltakozásból az orosz megszállók ellen, illetve Jan Palachra is hivatkozott: „a cseh testvér is megtette”.”

Dr. Matlák Gábor teljes beszéde:

Tisztelt emlékező polgártársaim!

George Orwell angol író – aki sokat tudott a zarnokságról – 1984 című regényében így fogalmazott: “aki uralja a múltat, az uralja a jövőt is”. Ez a legfőbb oka annak, hogy a mindenkori diktátorok kiemelten fontosnak tartják az emlékezetpolitikát.

Amikor Bauer Sándor iskoláit járta a Kádár-rendszer legsötétebb éveiben, a hivatalos kánon szerint március 15-e nem a magyar szabadság és függetlenség jeles napja volt, sem az európai szabadságé és progresszióé, hanem valami olyasmit próbáltak lenyomni apáink torkán, hogy abban a márciusban kezdődött el valami, aminek törvényszerű, boldog betetőzése az orosz megszállás és kommunista diktatúra volna.

A hivatalos hazugságokat azonban a rendszer leghűségesebb és legostobább néhány ezer csinovnyikján kívül senki sem hitte el. Nem csak azok nem, akik 1945 után néhány évig élhettek egy szabadabb Magyarországon, de még azok sem, akik ez után születtek, és legfeljebb halvány, gyerekkori emlékük volt ’56 őszéről, amikor pár csodálatos napra felsejlett a szabadság és függetlenség déli-bábjá.

Bauer Sándor és kortársai tökéletesen tisztában voltak vele, hogy nem szabadság az, amikor döntéseink nagy részét egy arctalan hatalom hozza meg helyettünk, amikor az egyén és az állam viszonyára az a legjellemzőbb, hogy

jóformán mindenkinek félnie kell a hatalomtól. Amikor életed, vagyoned nincs biztonságban, mert egy hatalmasság bármikor úgy dönthet, hogy ami eddig a tiéd volt, az mostantól az övé. Nem szabadság az, amikor nem jogokkal bíró polgárnak, hanem csak kötelességekkel bíró alattvalónak érezzük magunkat. Bauer Sándor és kortársai tisztában voltak vele, hogy nem nemzeti függetlenség az, amikor a magyarok életét meghatározó döntések jórészt Budapest helyett Moszkvában hozzák meg, mégpedig olyan orosz hatalmasságok, akiket nem hogy mi magyarok, de még saját népük sem tud leváltani.

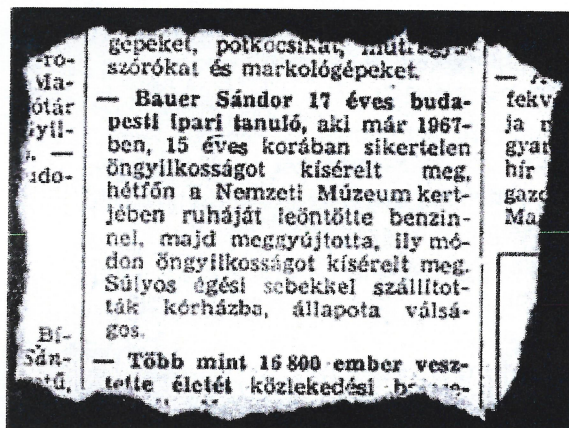
Bauer Sándor és kortársai tudták, hogy Petőfi és a szabadságharc mártírjai az utánuk jövő magyar és európai nemzedékek szabadságáért is küzdöttek, amikor az orosz szuronyok áldozatául estek. Ahogy Jan Palach és összes követője, köztük Bauer Sándor is a mi szabadságunkért halt meg. Halála ugyanúgy hiábavalónak tűnt a hetvenes években, ahogy Petőfié az 1850-es években, de 1989 óta éppúgy egyértelmű, hogy Bauer Sándor a mi szabadságunkért halt meg, ahogy a kiegyezést követően is nyilvánvaló volt ugyanez Petőfi haláláról. Talán ez a kép járhatott Bauer Sándor fejében akkor, amikor szimbolikus értékű tettéhez szimbolikus értékű helyszínt választott: a Nemzeti Múzeum lépcsőit, ami magyarok nemzedékeinek tudatában összefonódott a mártírhálált választott Petőfivel és a szabadságharccal.

A hatalom mindent megtett, hogy Bauer Sándor mártíromságát elhallgassa, emlékét bemocskolja. Próbálták zavaros fejű elmebetegnek beállítani, aki egyszerűen csak öngyilkos lett. Közben pedig rettegtek, hogy esetleg követőkre talál. Bauer Sándor önégetésének végső indítékát a prágai Jan Palach néhány nappal korábbi, hasonló tette adta meg. Palach temetésén nyolcszázezren voltak jelen, a prágai és moszkvai elvtársak jó pár napig rettegtek, hogy Palach tette nyomán Csehországban a magyar '56-hoz hasonló forradalom tör ki. Magyarországon már túl voltunk a forradalmon, túl annak brutális vérbe fojtásán.

Amikor Bauer Sándor mártírhálált halt, a magyarok éppen levették napirendről a szabadság és a függetlenség kérdéseit, ha úgy tetszik, lemondtak ezekről a hatalom kábító hazugságaiért és a jólét morzsáiért cserében. A mindenkori hatalom azonban magát is becsapja, ha ilyenkor azt hiszi, hogy az ilyen alkuk örökre szólnak. A szabadság iránti vágy sosem végleg kerül le a napirendről, és minél tovább fojtják el, annál nagyobb erővel tör ki és talál utat magának. Jan Palach és Bauer Sándor mártírhálála után tíz évvel kibontakozott a charta-mozgalom, amely Csehországban is és Magyarországon is létrehozta a demokratikus ellenzéki mozgalmat, aztán amikor a nemzetközi viszonyok lehetővé tették, megszületett a szabadság és a nemzeti függetlenség. 1989-ben nem kellett harcolnunk érte. Harcoltak érte '56-ban a forradalmárok, meghalt érte '69-ben Bauer Sándor. Nekünk már csak az ölünkbe hullott. Talán ez lehet az oka annak, hogy nem tudtunk rá vigyázni. '89-ben a bársonyos rendszerváltással szőnyeg alá söpörtük a diktatúra összes bűnét, futni hagytuk az összes bűnöst.

Talán ezért van, hogy a hatalom gátlástalan brókerei azt hiszik, hogy ezzel a néppel bármit meg lehet csinálni büntetlenül. Petőfi a párizsi és bécsi forradalmat látta maga előtt, amikor felállt a Nemzeti Múzeum lépcsőire. Bauer Sándor a varsói Ryszard Siwiecet és a prágai Jan Palachot, amikor ő lépett a múzeum lépcsőire. Petőfi Sándor és Bauer Sándor is tudta, hogy a magyar szabadságot és függetlenséget nem Európától, nem a többi európai néptől kell megvédeni, hanem itthoni és külföldi önkényuraktól. Metternichtől és Breznsnyevtől, és persze hazai kiszolgálóiktól.

Üzen-e nekünk Bauer Sándor valamit? Hiszen a jelenkornak szóló üzenet nélkül a megemlékezés értelmetlen pótcselekvés. Bauer Sándor szembeszállt azokkal, akik Petőfi mártíromságát saját, romlott hatalmuk szolgálatába akarták állítani, hogy elvegyék a szabadságunkat. Ne hagyjuk, hogy Bauer Sándor emléke is – akár csak néhány évre – erre a sorsra jusson! Bauer Sándor a mi szabadságunkért halt meg. Ne hagyjuk, hogy áldozata hiábavaló legyen!

Kádári „IDILL” kicsit másképp...

Magántörténelem – emlékező kötetben

A szokásos hó eleji összefoglalóinkon, márciusban, könyvbemutatót tartotunk. Erre a megújult, kifestett előadótermünkben került sor a Nádor utca 36 szám alatt, mert filmvetítés is volt a bemutató programjában. Szűcsné Horváth Erzsébet és Bodó Mónika szerkesztésében elkészült a Kádári „IDILL” kicsit másképp... című kötet. A könyvről tájékoztatást tartott Lengyel János, a történelmi események résztvevője és a POFOSZ országos elnöke is. A könyvet lapunkban, az Őrzőben, az előszó bemutatásával köszöntjük és ajánljuk az olvasónak:

ELŐSZÓ

A kommunista rendszer üldözötteinek szenvedései nem értek véget a kiszabott büntetések letöltésével. E büntetéseket tetézte az is, hogy kiszabadulva is olyan társadalomba kellett belépni, amely maga is börtön volt. Volt akinek „bársonyos börtön” volt, de börtön volt: a szellem börtöne.

Szellemi embereknek, mint e könyv szereplőinek, még inkább az, mert a teremtő gondolatot üldözte. De nem csak azt. Az élet, jelesül a szenvedő élet elbeszélését is. A tudományosan is gyógyító hatású kibeszélést. Üldözte a fájdalom és a megtapasztalt igazság elmondását, ami nem más, mint a hazugság éltetése. Ez a kommunista rendszer veleje. Akárhol, akármikor is kaparint karmai közé társadalmakat, népeket, ez a veleje.

A latin eredetű mondás szerint: teher alatt nő a pálma. Esete válogatja. Van, amikor a megpróbáltatás növeszt, van, amikor megsemmisít. A könyvben szereplő család az első utat járta.

Miért fontos a magántörténelem írásban, permanens formában való rögzítése? Azért, mert ami a kisemberrel történik, az maga a történelem. Amit ellenben az országok, társadalmak vezetői döntenek, az csak a tananyag.

Miért fontos az utókor számára például az itt kezünkbe vehető magántörténelem?

Azért mert olyan gondolkodók, mint az amerikai író, William Faulkner is megállapította: „Nincs olyan dolog, hogy elmúlt. Minden van.”

Minden tehát az utódokban tovább létezik, úgy is mondhatnánk, hogy a körülöttünk lévő levegőben van. Ha pedig érezhető és megérezhető, akkor megértendő is.

A könyv két határozottan elkülönülő részből áll. Az első a tényirodalmi rész, a másik a szépirodalmi.

A szépirodalmi rész Churchill meghatározására emlékeztet, aki a bolsevizálódó Oroszországra mondta 1920-ban: „Ez egy talányba csomagolt rejtvény egy enigma közepén.”

Ámon Antal

A MAGYAR POLITIKAI FOGLYOK SZÖVETSÉGE 1956-os HAGYOMÁNYŐRZŐI ÉS AZ 1956 ÖRÖKSÉGE ALAPÍTVÁNY 2020-ban

Irodalmi, történelmi pályázatot hirdetnek magyarországi és határon túl élő diákok részére 25 éves korig

I. Téma: Élet a börtönben

I. Készíts interjút egy ma még élő, az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeit megélt személlyel, aki a forradalmi eseményekben való részvételéért, a megtorlás áldozataként börtönbe került. Kérdezd arról, miként tudta feldolgozni bebörtönzését, miből merített erőt a túléléshez, milyen körülmények között teltek fogsága évei, milyen embericellatársi kapcsolatok segítették a börtönévek elviselésében, kikre számíthatott, s mit őriz meg emlékezetében örökre.

Dolgozatodat elkészítheted közvetlen vagy közvetett interjú, illetve monológ formájában.

A közvetlen interjú párbeszédesebb forma, konkrét kérdésekre adott konkrét válaszokat tartalmazó írás.

A közvetett interjúban mellőzhető a párbeszédesebb forma, az írásban a megkérdezett személyre hivatkozva közölheted mondandóját. (Például: X.Y. elmondta, hogy...)

A monológban a megkérdezett személy egyes szám első személyben mondja el történetét.

Terjedelem mindhárom formában: maximum 6-8 oldal.

II. Téma: Képzelt riport - 1956

II. Gondold el, hogy 1956 őszén újságíróként dolgozol, s lapodba riportot kell írnod a forradalom eseményeiről és hangulatáról. Válassz ki egy helyszínt és egy időpontot, s kövesd nyomon az ott és akkor zajló forradalmi történéseket. A látottakról, a benyomásaidról tudósítsd az olvasókat.

A riport műfajának jellemzői: ember- és élményközpontú, lehet benne leírás és dialógus, tartalmazhatja az újságíró szubjektív állásfoglalását, s szépírói eszközök is alkalmazhatók.

Terjedelem: Maximum 6-8 oldal

Igény esetén az interjú elkészítéséhez – a megfelelő személyek elérése céljából – a POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozata segítséget nyújt. Ámon Antal telefonszáma: 06-30/814 9917.

D Í J A Z Á S

I. díj: 70.000 Ft

II. díj: 50.000 Ft

III. díj: 30.000 Ft

Beadási határidő: 2020. november 10. hétfő 24 óra

A pályázatokat az antaltopamon@hotmail.com címre várjuk.

A pályázat eredményhirdetésének pontos dátumáról a pályázóknak értesítést küldünk.